

Агата Кристи

Четирима под подозрение

Разговаряха за неразкрити и ненаказани престъпления. Всеки изказваше своето мнение: полковник Бентри, пълничката му симпатична съпруга, Джейн Хелиър, доктор Лойд и дори мис Марпл. Единствен между присъстващите, който не вземаше участие и който според повечето хора имаше най-голямо право от всички да каже какво мисли, бе сър Хенри Клидъринг, бивш комисар от Скотлънд ярд. Той седеше мълчаливо и сучеше или по-скоро поглаждаше мустаците си, като леко се усмихваше на някаква своя, очевидно забавна мисъл.

– Сър Хенри – обади се мисиз Бентри най-накрая, – ако не продухате, ще почна да викам. Остават ли много престъпления неразкрити, или не?

– Имате пред вид заглавията във вестниците ли, мисиз Бентри? „Нов неуспех на Скотлънд ярд“ и следва списък от неразрешени загадки.

– Които, мисля, наистина представляват твърде малък процент – рече доктор Лойд.

– Така е. За стотиците разкрити престъпления и наказани виновници рядко се оповестява. Но не това е спорният въпрос, нали? Когато говорите за неоткрити престъпления и неразгадани престъпления, говорите за две различни неща. В първата категория влизат всички престъпления, за които не е известно на Скотлънд ярд, престъпленията, за които никой не знае, че са били извършени.

– Предполагам, че те не са чак толкова много? – попита мисиз Бентри.

– Така ли мислите?

– Сър Хенри! Не искате да кажете, че са много, нали?

– Струва ми се – забеляза замислено мис Марпл, – че са доста на брой.

Приятната възрастна дама, винаги невъзмутима на вид, направи своето изявление с напълно спокоен тон.

– Но скъпа моя мис Марпл – обади се полковник Бентри.

– Разбира се – продължи мис Марпл, – глупаци има много. А глупакът, каквото и да прави, бива открит. Но има много хора, които не са глупави, и човек настръхва, като си помнели какво биха могли да извършат, ако не бяха здраво вкоренените им принципи.

– Да – съгласи се сър Хенри, – има много хора, които не са глупави. Колко престъпления излизат на бял свят само поради някой пропуск и всеки път човек си задава въпроса: ако не беше този пропуск, дали някой щеше да узнае?

– Но това е много сериозно, Клидъринг – заяви полковник Бентри, – много сериозно, наистина.

– Смятате ли?

– Как тъй „смятате ли“? Разбира се, че е сериозно.

– Казвате, че престъплението остава ненаказано, но така ли е в действителност? Ненаказано от закона може би, но причината и следствието действуват извън закона. Да се каже, че всяко престъпление носи в себе си своето наказание, е банално и все пак, по мое мнение, няма нищо по-вярно от това.

– Може би, може би – обади се полковник Бентри, – но то не променя сериозността... хм... сериозността... – Той млькна твърде объркан.

Сър Хенри Клидъринг се усмихна.

– От сто души деветдесет и девет без съмнение мислят като вас – рече той. – Но знаете ли, всъщност не вината е важна, а невинността. Ето това никой не иска да разбере.

– Не разбирам – обади се Джейн Хелиър.

– Аз разбирам – намеси се мис Марпл. – Когато мисиз Трент откри, че от чантата ѝ липсват два шилинга и половина, човекът, който пострада най-много, бе приходящата прислужничка, мисиз Артър. Семейство Тернт, разбира се, смяташе, че тя ги е взела и тъй като бяха мили хора и знаеха, че тя има голямо семейство и мъжът ѝ е пияница, естествено не искаха да се стига до крайност. Но държането им към нея се промени, не я оставяха сама в къщи, когато излизаха, което обиждаше много жената; а и други хора се настроиха срещу нея. И после изведнъж се оказа, че гувернантката била виновна. Мисиз Трент я видяла в едно огледало, в което се отразявала отворена врата. Чиста случайност – макар че аз предпочитам да го нарека провидение. И мисля, че това искаше да каже сър Хенри. Повечето хора ще се интересуват само от това – кой е взел парите, а се оказва, че е този, за който най-малко се предполага – точно както става в детективските истории. Но тази, за която нещата наистина бяха въпрос на живот и смърт, бе бедната мисиз Артър, която нищо не бе сторила. Това искахте да кажете, нали, сър Хенри?

– Да, мис Марпл, разбрали сте съвършено точно същността на това, което исках да кажа. В случая, който разказахте, жената е имала късмет. Невинността ѝ е била доказана. Но има хора, които през целия си живот носят съкрушителното бреме на подозрението, което всъщност е несправедливо.

– Имате пред вид някой конкретен случай ли, сър Хенри? – попита

мисиз Бентри хитро.

– Всъщност, мисиз Бентри, да. Много любопитен случай. Бяхме сигурни, че е извършено престъпление, но без никакъв шанс да го докажем.

– Отрова, предполагам – промълви Джейн. – Без следи.

Доктор Лойд се раздвижи неспокойно и сър Хенри поклати глава.

– Не, скъпа госпожо. Не стрела с неизвестната отрова, на южноамериканските индианци. Бих искал да беше нещо такова. Имахме работа с нещо много по-прозаично – толкова прозаично всъщност, че няма никаква надежда да уловиш каквато и да е следа от виновника. Възрастен джентълмен, който пада по стълбите и си счупва врата; онези трагични нещастия, които се случват всеки ден.

– Но какво е станало всъщност?

– Кой може да каже? – Сър Хенри сви рамене. – Удар отзад? Или връв, вързана над стълбището и внимателно махната после? Това никога не ще узнаем.

– Но вие действително смятате, че не е било нещастен случай, така ли? И защо? – попита докторът.

– Това е много дълга история, но... ние наистина бяхме абсолютно сигурни. Както казах, нямаше никакво основание да отнесем злодеянието към когото и да било – нямашме достатъчно доказателства. Съществува обаче и друга страна – страна, за която говорих преди малко. Имаше четирима души, които биха могли да го сторят. Един е виновен, а другите трима са невинни. Ако наистина не се открие, другите трима ще останат в ужасната сянка на съмнението.

– Мисля – предложи мисиз Бентри, – че е по-добре да ни разкажете вашата дълга история.

– Всъщност не е нужно да я разказвам толкова подробно – каза сър Хенри. – Мога да посъкратя поне началото. Става дума за една германска тайна организация – „Шварце ханд“¹, подобна на Камора (или поне както повечето хора си представят Камора). С програмата за шантаж и тероризъм.

Организацията се сформира веднага след войната и нарасна удивително много. Безброй хора станаха нейни жертви. Официалните власти не можах да се справят с нея, защото тайната ѝ ревниво се пазеше и бе почти невъзможно да се намери поне един човек, който можеше да бъде накаран да издаде нещо.

---

1. Черната ръка (нем.). – Б. пр.

В Англия не се знаеше много за организацията, но в Германия тя имаше парализиращ ефект. Най-накрая организацията бе ликвидирана и разпръсната от един човек, доктор Розен, който на времето бил много известен с дейността си в Тайната служба. Става член на организацията, прониква между най-вътрешните ѝ хора и както казах вече, той бе човекът, който допринесе най-много за ликвидирането ѝ.

Следователно той вече бе белязан и беше разумно да напусне Германия – поне за известно време. В Англия пристигна с препоръчителни писма от берлинската полиция. Имах лична среща с него. Той гледаше на нещата спокойно и с примирение. Не хранеше никакви илюзии за бъдещето си.

– Те ще ме открият, сър Хенри – заяви той пред мен. – Това е безсъмнено. – Розен бе едър хубав мъж с много плътен глас, само едва доловима гърлена интонация издаваше националността му. – Краят ми е неизбежен, но аз съм готов. Поех големия риск още когато се заех с тази работа. Направих каквото трябваше. Организацията никога няма отново да се възстанови. Но много нейни членове са на свобода и единственият начин, по който могат да отмъстят, е да ме унищожат. Това е само въпрос на време, но ми се ще този момент да дойде колкото се може по-късно. Събирам и издавам някои много интересни материали – резултат от работата през целия ми живот. Бих искал да мога да завърша задачата си.

Той говореше много просто, с известна внушителност, на която не можех да не се възхитя. Заявих, че ще вземем всички предпазни мерки, но той отказа.

– Някой ден, рано или късно, ще ме намерят – повтори той. – Когато този ден настане, не се тревожете. Не се съмнявам, че ще направите всичко, което е по силите ви.

И той продължи да излага плана си, който бе съвсем прост. Предложи да се засели в малка вила в провинцията, където ще може да живее тихо и да продължи работата си. Накрая избра едно село в Съмърсет – Кингз Гнейтън, на седем мили от железопътната спирка, недокоснат от цивилизацията. Купи там чудесна вила, направи много подобрения и промени и се настани напълно доволен. Домакинството се състоеше от племенницата ум, Грета, един секретар, стара прислужничка, немкиня, която му бе служила вярно в продължение на близо четиридесет години, и градинар, който вършеше и дребни услуги, местен жител.

– Четиримата под подозрение – обади се тихо доктор Лойд.

– Точно така. Четиримата заподозрени. Няма кой знае колко повече

за разказване. В продължение на пет месеца животът в Кингз Гнейтън течеше мирно и тогава дойде ударът. Една сутрин доктор Розен паднал надолу по стълбите и около половин час по-късно бе намерен мъртъв. По времето, когато нещастиято трябва да се е случило, Гертруд е била в кухнята, вратата е била затворена и тя нищо не е чула – така твърди тя. Фройлайн Грета е била в градината да сади някакви луковици – пак според нейните думи. Градинарят Добз се е намирал в малкия разсадник, искал да позакуси – както той казва. А секретарят се разхождал навън и отново налице са само неговите собствени думи. Никой няма алиби, никой не може да потвърди думите на другия. Едно е сигурно обаче. Външен човек не може да го е сторил, защото не е възможно в малкото селце Кингз Гнейтън един чужд човек да остане незабелязан. И предната, и задната врата са били заключени, всеки от дома е имал свой ключ. И тъй разбирате, че всичко се свежда до тези четиримата. И въпреки това всеки един от тях като че е извън подозрение. Грета е дете на собствения му брат. Гертруд е служила вярно четиридесет години. Добз никога не е излизал от Кингз Гнейтън. А Чарлз Темплтън...

– Да... – обади се полковник Бентри – а той? На мен той ми се струва подозрителен. Какво знаете за него?

– Това, което знаех за него, напълно го изключваше от играта, поне тогава – произнесе сериозно сър Хенри. – Чарлз Темплтън бе един от моите хора.

– О! – възкликна полковник Бентри доста слисан.

– Да. Исках да има някой там, а в същото време не исках да се разчува за това в селото. Розен наистина се нуждаеше от секретар. Аз поставих Темплтън на тази работа. Той с джентълмен, говори немски свободно и изобщо е много кадърен човек.

– Но тогава кого от тях подозирате? – попита мисиз Бентри объркана. – За нито един не изглежда... допустимо.

– Да, така изглежда. Но тази история може да се погледне и от друга страна. Фройлайн Грета бе негова племенница и много мило момиче, но войната ни показа още веднъж, че брат може да се обърне срещу сестра си или баща – срещу сина си и така нататък, а много приятни и нежни момичета направиха такива удивителни неща... Същото се отнася и за Гертруд и кой може да знае какви други подбуди могат да действуват в нейния случай? Например скарване с господаря ѝ, растящо с времето негодувание, подсилено от продължителните години вярна служба. Възрастните жени от тази класа могат да бъдат забележително ожесточени понякога. А Добз? Може ли да го изключим само защото няма никаква

връзка със семейството? Парите правят много неща. Добз би могъл да бъде подкупен от някого отвън.

– Едно нещо е сигурно. Съобщение или нареждане е дошло отвън. Иначе как ще си обясним петмесечната неприкосновеност. Не, агентите на тайното общество не са бездействали. Не напълно убедени в предателството на Розен, те са отлагали, докато следите на измяната доведат безсъмнено до него. Тогава, отхвърлили всяко колебание, изпращат съобщение на шпионина си зад оградата. Съобщение, което гласи: „Убивай“.

– Колко коварно – каза Джейн Хелиър и потръпна.

– Но как бе дошло съобщението? Ето върху какво се опитвах да хвърля светлина – единствената надежда да разреши загадката. С един от тези четирима са се свързали по някакъв начин. Действали са бързо, уверен съм; веднага щом нареждането е пристигнало, то е било изпълнено. Това бе типично за „Шварце ханд“.

– Запознах ви със случая по начин, който вероятно ви се е сторил смешно подобрен. Кой е идвал във вилата същата сутрин? Не съм пропуснал никого. Ето списъка.

Той извади един плик от джоба си и избра един от листовете вътре:

– Месарят, донесъл малко овнешки врат. Проучен, снет за невинен.

– Бакалинът, донесъл пакет царевично брашно, два килограма захар, половин килограм масло и половин килограм кафе. Също проучен и снет за невинен.

– Пощаджията, донесъл два каталога за фройлайн Розен, писмо за Гертруда от селото, три писма за доктор Розен, едно от които с чуждестранна марка, и две писма за мистър Темплтън, едното също с марка от чужбина.

Сър Хенри спря и извади купчина документи от плика.

– Може би ще ви е интересно сами да видите. Дадох ми ги различни хора, било заинтересова ни, било такива, чиито имена узнахме от хартиите в кошчето за отпадъци. Едва ли има нужда да казвам, че бяха проверени за симпатично мастило и т.н.

Всички се струпаха около сър Хенри. Каталозите бяха от един пепинерист² и от добре известна кожарска фирма в Лондон. Двете сметки, адресирани до доктор Розен, бяха от местен търговец на семена и от лондонска фирма за канцеларски принадлежности. Писмото до доктор

---

2. Човек, притежаващ разсадник за млади дръзчета. – Б. пр.

Розен гласеше следното:

„Драги Розен,

Онзи ден, когато се връщах от доктор Хелмут Спат, срещнах Едгър Джексън. Той и Амос Пери току-що се бяха върнали от Тсингтао³? Казвам ти съвсем честно, никак не им завиждам за това пътуване. Чакам в най-скоро време да чуя новини от теб. Както казах и преди – бъди особено предпазлив с онази личност. Знаеш за кого става дума, макар да не си съгласен с мен.

Твоя Даляя“

– Кореспонденцията на мистър Темплтън се състоеше от тази сметка, която, както виждате, е от шивача му, и от едно писмо от негов приятел в Германия – продължи сър Хенри. – Писмото за съжаление той скъсал, докато се разхождал. И накрая ето писмото, получено от Гертруд:

„Скъпа мисиз Шварц,

Иска ни се да вярваме, че ще можете да дойдете на сбирката в петък вечер. Пасторът каза, че сигурно ще дойдете – всички са добре дошли. Рецептата за шунката беше много хубава и ви благодаря за нея. Като се надявам, че сте в добро здраве и ще ви видим в петък, оставам искрено ваша

Ема Грийн“.

Доктор Лойд и мисиз Бентри се поусмихнаха на това писмо.

– Смятам, че последното писмо можем да сметнем във от играта – забеляза доктор Лойд.

– И аз помислих същото – съгласи се сър Хенри, – но се погрижих да се уверя, че мисиз Грийн съществува и че е имало събрание. Човек не може да си разреши да пропусне и най-незначителната подробност.

– Точно това винаги ни уверява и нашата мис Марпл – каза доктор Лойд с усмивка. – Вие се отдадохте на мечти, мис Марпл. За какво мислите?

Мис Марпл се сепна.

– Колко глупаво от моя страна – каза тя, – тъкмо се питах защо в писмото до доктор Розен думата „честно“ бе написана с главна буква.

Мисиз Бентри взе листа.

– О, точно така!

---

3. Пристанище в Източен Китай, германска база през Първата световна война. – Б. пр.

– Да, мила – продължи мис Марпл, – мислех, че сте го забелязали!

– В писмото има съвсем ясно предупреждение – обади се полковник Бентри. – Това беше първото нещо, което привлече вниманието ми. Да, ясно предупреждение, но срещу кого?

– Има нещо много любопитно около това писмо – поясни сър Хенри. – Според Темплтън доктор Розен отворил писмото на закуска и му го прехвърлил през масата, като заявил, че не познава подателя.

– Но подателят не е мъж – обади се Джейн Хелиър. – Подписът е „Далия“.

– Това още нищо не значи – рече доктор Лойд. – Би могъл да бъде и мъж. Прави ми впечатление, че почеркът е мъжки.

– Знаете ли, интересно е това – забеляза полковник Бентри, – че е подал писмото през масата, правейки се, че не знае нищо. Може би е искал да види реакцията върху нечие лице? Чие лице – на момичето или на мъжа?

– Или може би на готвачката – предположи мисиз Бентри. – Може да е била в стаята да донесе закуската. Но това, което не разбирам... много е странно...

Тя смръщи лице над писмото. Мис Марпл се приближи и докосна листа с пръст. Двете си зашепнаха.

– Но защо секретарят е скъсал другото писмо? – неочаквано попита Джейн Хелиър. – Струва ми се – о, не зная... изглежда ми странно, че получава писма от Германия. Макар, разбира се, ако е извън подозрение, както казвате...

– Но сър Хенри не е казал такова нещо – бързо се намеси мис Марпл, като се откъсна от тихия си разговор с мисиз Бентри. – Той каза, че четирима са под подозрение. Това показва, че той включва мистър Темплтън. Права ли съм, или не, сър Хенри?

– Да, мис Марпл. От горчив опит научих едно нещо. Никога не бъди сигурен, че някой е извън подозрение. Току-що ви изложих причините защо трима от тях могат в края на краищата и да са виновни, макар това да изглежда малко вероятно. Първоначално по отношение на мистър Темплтън не приложих същия метод. Но все пак накрая го сторих, следвайки правилото, което току-що споменах. И бях принуден да призна следното: всяка армия, всяка флота и всяка полиция имат в редиците си известен брой предатели, колкото и да ни е неприятно да го признаем. И аз съвсем безпристрастно разгледах случая срещу Чарлз Темплтън.

– Задах си същия въпрос, който зададе мис Хелиър. Защо той

единствен от всички в къщата не можа да покаже писмото, което е получил – още повече писмо с немска марка. Защо получава писма от Германия?

– Последният въпрос бе съвсем невинен и аз му го поставих. Отговорът бе съвсем прост. Сестрата на неговата майка била женена за немец. Писмото било от негова немска братовчедка. Не знаех преди, че Чарлз Темплтън има роднини в Германия. И това определено го нареди в списъка на заподозрените. Съвсем сигурно. Той е един от моите хора – младеж, на когото винаги много съм вярвал и когото съм харесвал. Но което си е право, трябва да призная, че той основателно застана начело на списъка на заподозрените.

– Е това е... не зная! Не зная... И по всяка вероятност никога няма да узная. Става въпрос вече не за наказване на убиец, а, струва ми се, за нещо стотици пъти по-важно. Може би за опропастяване на цялата кариера на един честен човек... поради подозрение, което не се осмелявам да отхвърля.

Мис Марпл се изкашля меко и каза:

– В такъв случай, сър Хенри, ако съм ви разбрала правилно, именно за младия Темплтън вие най-много се тревожите в случай на несправедливо подозрение.

– В известен смисъл да. Теоретично би трябвало да е така и за четиримата, но в действителност нещата стоят по-иначе. Добз например – в себе си аз мога да го подозирам, но това не би му попретило в живота. Никой в селото няма и най-малка представа, че смъртта на стария Розен е нещо друго освен нещастен случай. Гертруд е малко по-засегната. Би могло да се отрази например върху отношението на фройлайн Розен към нея. Но възможно е за Гертруд това да не е толкова важно.

Колкото до Грета Розен, ето ни пред основния проблем. Грета е много хубаво момиче, а Чарлз Темплтън е красив млад мъж и в продължение на пет месеца са били заедно, без никакви развлечения. Случило се е неизбежното. Влюбиха се – дори и да не са си го признали един на друг.

Тогава идва катастрофата. Преди три месеца, няколко дни след като се върнах, ме посети Грета Розен. Бе продала вилата, уредила бе работите на чичо си и възнамеряваше да се върне в Германия. Макар да знаеше, че съм се пенсионирил, дойде при мен, искаше да ме види по личен въпрос. Отначало говореше със заобикалки, но накрая всичко излезе наяве. Какво съм смятал? Това писмо с немската марка я тревожело и продължавало да я тревожи, писмото, което Чарлз бе скъсал. Всичко ли

било наред? Сигурно е наред! Тя, разбира се, повярвала на неговото обяснение, но... о, само да можела да разбере. Ако със сигурност знаела?

Виждате ли? Също като мен тя иска да му вярва, но не може да се избави от ужасното, упорито загнездило се в съзнанието ѝ съмнение. Говорих с нея напълно откровено и я помолих за същото. Попитах я дали е била увлечена в Чарлз и той в нея.

„Така ми се струва – отговори тя. – О, да, уверена съм, че беше така. Бяхме много щастливи. Дните минаваха толкова приятно. Знаехме... и двамата го знаехме. Защо да бързаем, пред нас бе целият живот. Някой ден щеше да ми признае, че ме обича и щях да му кажа, че аз също... О! Но вие навярно сам се досещате! Сега всичко се промени. Черен облак застана между нас, объркани сме, когато се срещнем, не знаем какво да си кажем. Може би с него е същото, както и с мен... И двамата си повтаряме: «Да можех да съм сигурен!» Ето защо, сър Хенри, моля ви да ми кажете: «Можете да сте сигурна, че който и да е убил вашия чичо, това не е Чарлз Темплтън!» Кажете ми го! О, кажете ми го! Моля ви! Моля ви!»

Не можах да ѝ го кажа. Те ще се отчуждават все повече и повече от това подозрение, застанало като призрак между тях, призрак, който не може да се успокои.

Той се облегна назад в стола си; лицето му изглеждаше уморено и мрачно. Поклати обезверено един-два пъти глава.

– И нищо повече не може да се направи освен, ако... – Той отново се изправи в стола, а по устните му се плъзна лека, несигурна усмивка. – Ако мис Марпл ни помогне. Не можете ли, мис Марпл? Струва ми се, че вашата сила са писмата. Например това за събранието в черквата. Не ви ли напомня за нещо или някой, който може да изясни нещата? Не можете ли да сторите нещо, което да помогне на двама млади хора да бъдат щастливи?

Той изрази своеобразната си молба с особена настойчивост. Имаше вече много високо мнение за умствените способности на тази дребна възрастна госпожица. И сега я гледаше с поглед, в който се четеше надежда.

Мис Марпл се поизкашля и приглади тантелата си с ръка.

– Напомня ми малко на Ани Поултни – призна тя. – Писмото, разбира се, е съвсем ясно – и на мен, както и на мисиз Бентри. Нямам пред вид писмото за събранието в черквата, а другото. Вие сте живели твърде дълго в Лондон и тъй като не се занимавате с градинарство, сър Хенри,

не бихте могли да забележите.

– Какво да забележа? – попита сър Хенри.

Мисиз Бентри протегна ръка и взе един каталог.

Отвори го и зачете с увлечение:

„Доктор Хелмут Спат“ – светлолилаво, красиво цвете, с дълго и твърдо стебло. Много подходящо за стайна и градинска декорация. Новост с изключителна красота.

„Едгър Джексън“ – красиво хризантемоподобно цвете с керемиденочервен цвят.

„Амос Пери“ – красиво червено, изключително декоративно растение.

„Тсингтао“ – красиво, оранжезочервено, ефектно и трайно декоративно цвете.

„Хонести“

– Забележете, с главна буква „Х“ – измърмори мис Марпл.

„Хонести“. Розово или бяло, едро, с красива форма цвете.

Мисиз Бентри захвърли каталога на масата и крайно възбудено и патетично допълни:

– Даляя!

– Началните букви на цветята образуват думата DEATH⁴ – поясни мис Марпл.

– Но писмото е адресирано до самия доктор Розен – възрази сър Хенри.

– Тъкмо това е най-хитротото – каза мис Марпл. – Както и предупреждението в писмото. Какво би сторил доктор Розен, когато получи писмо от непознат, изпълнено с неизвестни за него имена? Разбира се, ще го подаде на секретаря си.

– В такъв случай, значи...

– О, не! – продължи мис Марпл. – Не е секретарят. Именно това изяснява напълно, че не е той. Иначе той никога не би допуснал писмото да попадне в други ръце. А не би и унищожил писмо с немска марка. Всъщност неговата невинност е, ако ми разрешите да използвавам думата, направо кристална.

– Тогава кой?

– Изглежда ми почти сигурно, толкова, колкото може да е сигурно нещо на този свят. На масата е имало още един човек и той съвсем естествено, при създадите се обстоятелства, може да протегне ръка и да

---

4. Death – смърт (англ.) Б. пр.

прочете писмото. И така трябва да е било. Спомнете си, че Грета Розен е получила градинарски каталог със същата поща.

– Грета Розен – промълви бавно сър Хенри. – В такъв случай нейното явяване при мен...

– Мъжете никога не могат да прозрат какво стои зад тези неща – каза мис Марпл. – И се боя, че те често пъти ни оприличават нас, възрастните жени... на котки, затова че сме така подозрителни. Но е така. Човек винаги познава по-добре представителите на своя пол – за нещастие. Ни най-малко не се съмнявам, че между тях се е издигнала преграда. Младежът е изпитал внезапна, необяснима антипатия. Той е подозирал само инстинктивно и не е могъл да скрие съмнението си. И съм убедена, че посещението на момичето при вас е било продиктувано от чиста злоба. Тя всъщност не е в опасност, но си поставя за цел да насочи подозренията ви определено към горкия мистър Темплтън. Вие не сте били убеден в неговата вина до момента на нейното посещение.

– Сигурен съм, че тя нищо съществено не каза. – започна сър Хенри.

– Мъжете – рече мис Марпл спокойно – никога не прозират тези неща.

– А това момиче... – Той млъкна. – Извършва хладнокръвно убийство и се измъква безнаказано.

– О, не, сър Хенри – успокои го мис Марпл. – Не безнаказано. И вие, както и аз сме убедени в това. Спомнете си какво казахте сам преди малко. Не. Грета Розен няма да избегне наказанието. Преди всичко тя очевидно е свързана с една група от доста съмнителни хора – изнудвачи и терористи, нейните съучастници, а от тях тя няма да види нищо добро и те вероятно ще я доведат до гибелен край. Както сам казахте, не бива да мислим за виновния – важен е невинният. А това, че мистър Темплтън, който, смея да ви уверя, ще се ожени за своята братовчедка немкиня, е скъсал писмото ѝ, ми се струва... е, струва ми се, подозрително, използвам думата в съвсем друг смисъл от този, в който я споменавахме цяла вечер. Той като че малко се е страхувал другото момиче да не забележи писмото и да поиска да го види. Да, мисля, че там трябва да е имало някакъв малък роман. Колкото до Добз, съгласна съм с това, което казахте, че цялата работа надали е от значение за него. Похапването като че е всичко, за което той мисли. А старата, бедна Гертруд – тя ми напомня на Ани Поултни. Горката Ани Поултни. След петдесет години върна служба да я заподозрат, че е откраднала завещанието на мис Лемб, макар нищо да не можа да се докаже. Това почти съсипа вярното

сърце на бедното същество. И когато почина, завещанието се появи на бял свят – в едно тайно чекмедже в някаква кутийка за чай, където самата мис Лемб го била скрила за по-сигурно. Но беше вече твърде късно за нещастната Ани.

– Ето кое ме тревожи толкова за тази стара германка. Когато човек остарее, се огорчава много лесно. За нея ми е по-мъчно, отколкото за мистър Темплтън, който е млад и хубав и очевидно харесван от жените. Ще ѝ пишете, нали, сър Хенри, и просто ще я уверите, че невинността ѝ е установена без никакво съмнение. Скъпият ѝ господар е починал, а тя се смята за заподозряна... О, трудно е да се понесе дори само мисълта за това!

– Ще ѝ пиша, мис Марпл – успокой я сър Хенри. Той я гледаше учудено. – Знаете ли, никога няма да мога да ви разбера напълно. Гледището ви е винаги различно от това, което очаквам.

– Гледището ми, страхувам се, е твърде тясно – каза скромно мис Марпл. – Много рядко излизам от Сейнт Мери Мийд.

– И въпреки това разрешихте загадката от, така да се каже, международен мащаб – каза сър Хенри. – Защото вие я разрешихте. Няма спор по това.

Мис Марпл се изчерви, после малко навири глава.

– Бях, смятам, добре образована за изискванията на моето време. Сестра ми и аз имаме гувернантка-немкиня – фройлайн. Много сантиментално същество. Тя ни учеше на езика на цветята – забравена в днешно време наука, но изключително забавна. Жълто лале например значи „безнадеждна любов“, а астра – „умирам от ревност във вашите крака“. Това писмо бе подписано „Далия“, а мисля, че и на немски също се казва „далия“, което, разбира се, обяснява всичко. Бих искала да си спомня какво значеше „далия“ на езика на цветята, но за съжаление не мога. Паметта ми вече не е такава, каквато беше.

– Във всеки случай не значи „смърт“.

– О, не. Ужасно е, нали? Има толкова тъжни неща по света.

– Да, наистина – съгласи се мисиз Бентри с въздишка. – Щастливи са тези, които имат цветя и приятели.

– Забелязахте ли, нас ни сложи накрая – обади се доктор Лойд.

– Един мъж ми изпращаше всяка вечер в театъра червени орхидеи – каза Джейн замечтано.

– „Очаквам вашата благосклонност“ – това значат те – поясни оживено мис Марпл.

Сър Хенри се изкашля някак особено и обърна глава встрани. Мис

Марпл изведнъж възкликна:

– Спомни си. Далията означава предателство и притворство.

– Удивително! – каза сър Хенри. – Направо удивително. – И въздъхна.

КРАЙ

© 1932 Агата Кристи
© 1979 Теодора Давидова, превод от английски

Agatha Christie
The Four Suspects, 1932

Сканиране и разпознаване: Борис Борисов, 2008
Редакция: nqgolova, 2008

Публикация

Агата Кристи. Свидетел на обвинението. Разкази
Английска. Първо издание
Народна култура, София, 1979

Превела от английски Теодора Давидова
Редактор Красимира Тодорова
Художник Иван Газдов
Художник-редактор Ясен Васев
Тех. редактор Олга Стоянова
Коректори Людмила Стефанова Петя Калевска

Литературна група IV. Код 04 9536623311/5714-43-79
Дадена за набор 3.1.1979 г. Подписана за печат март 1979 г. Излязла от печат април
1979 г. Формат 70×100/32. Печатни коли 16,75. Издателски коли 10,85. Цена 2,20 лв.

ДИ „Народна култура“, София
ДП „Атанас Стратиев“, Хасково

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8247>]